Evropský parlament
2014-2019

Dokument ze zasedání

B8-0179/2017

8.3.2017

NÁVRH USNESENÍ

předložený v souladu s čl. 216 odst. 2 jednacího řádu

o překážkách bránících občanům EU svobodně se pohybovat a pracovat na vnitřním trhu
(2016/3042(RSP))

Cecilia Wikström
za Petiční výbor

B8-0179/2017

Usnesení Evropského parlamentu o překážkách bránících občanům EU svobodně se pohybovat a pracovat na vnitřním trhu
(2016/3042(RSP))

Evropský parlament,

– s ohledem na čl. 3 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii (SEU),

– s ohledem na hlavy IV a V a čl. 4 odst. 2 písm. a), články 20, 21, 26, 45–48 a článek 153 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),

– s ohledem na čl. 5 odst. 2 a články 30, 31 a 47 Listiny základních práv Evropské unie,

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení[1],

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení[2],

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 ze dne 5. dubna 2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie[3],

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/589 ze dne 13. dubna 2016 o Evropské síti služeb zaměstnanosti (EURES), přístupu pracovníků ke službám mobility a další integraci trhů práce a o změně nařízení (EU) č. 492/2011 a (EU) č. 1296/2013[4],

– s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb[5],

– s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS[6],

– s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací[7],

– s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/24/EU ze dne

[1] Úř. věst. L 166, 30.4.2004, s. 1.
[2] Úř. věst. L 284, 30.10.2009, s. 1.
[3] Úř. věst. L 141, 27.5.2011, s. 1.
[4] Úř. věst. C 107, 22.4.2016, s. 1.
[5] Úř. věst. L 18, 21.1.1997, s. 1.
[6] Úř. věst. L 158, 30.4.2004, s. 77.
[7] Úř. věst. L 255, 30.9.2005, s. 22.

9. března 2011 o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči[1],

– s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2013/55/EU ze dne 20. listopadu 2013, kterou se mění směrnice 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací a nařízení (EU) č. 1024/2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu („nařízení o systému IMI“)[2],

– s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/54/EU ze dne 16. dubna 2014 o opatřeních usnadňujících výkon práv udělených pracovníkům v souvislosti s jejich volným pohybem[3],

– s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/67/EU ze dne 15. května 2014 o prosazování směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu („nařízení o systému IMI“)[4],

– s ohledem na sdělení Komise o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (KOM(2009)0313),

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 25. listopadu 2013 nazvané „Volný pohyb občanů EU a jejich rodin: pět rozhodujících opatření“ (COM(2013)0837),

– s ohledem na zprávu o občanství EU pro rok 2017 ze dne 24. ledna 2017 s názvem „Posílení práv občanů v Unii demokratické změny“ (COM(2017)0030),

– s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. prosince 2011 o volném pohybu pracovníků v rámci Evropské unie[5],

– s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. ledna 2014 o sociální ochraně pro všechny včetně osob samostatně výdělečně činných[6],

– s ohledem na své usnesení ze dne 16. ledna 2014 o dodržování základního práva na volný pohyb v EU[7],

– s ohledem na čl. 216 odst. 2 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že Petiční výbor obdržel několik petic vyjadřujících znepokojení nad různými překážkami, s nimiž se setkávají občané EU při uplatňování své svobody pohybu;

B. vzhledem k tomu, že skutečnost, že některé členské státy neuznávají sňatky nebo jiné právní svazky osob LGBTI, může být překážkou pro svobodný pohyb těchto osob a jejich partnerů v Unii, která jim v těchto zemích brání v přístupu k některým sociálním

[1] Úř. věst. L 88, 4.4.2011, s. 45.
[2] Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 132.
[3] Úř. věst. L 128, 30.4.2004, s. 8.
[4] Úř. věst. L 159, 28.5.2004, s. 11.
[5] Úř. věst. C 168E, 14.6.2013, s. 88.
[6] Úř. věst. C 482, 23.12.2016, s. 48.
[7] Úř. věst. C 482, 23.12.2016, s. 114.

dávkám nebo veřejným službám;

C. vzhledem k tomu, že na schůzi Petičního výboru dne 11. října 2016 se konalo slyšení na téma překážek bránících občanům EU svobodně se pohybovat a pracovat na vnitřním trhu, jak je prezentují předkladatelé petic;

D. vzhledem k tomu, že svoboda pohybu představuje základní právo občanů EU a je zásadně důležitá pro sociální a hospodářskou soudržnost v rámci Unie, která má za cíl zajistit plnou zaměstnanost a sociální pokrok;

E. vzhledem k tomu, že podle několika předkladatelů petic několik členských států tuto svobodu pohybu porušilo; vzhledem k tomu, že mobilní občané EU v některých případech nevyhledávají zdravotní péči z obavy, že budou vyhoštěni, což vlastně omezuje jejich základní právo na přístup ke zdravotní péči;

F. vzhledem k tomu, že hospodářská krize a opatření pro boj proti ní prohloubily sociálně-ekonomickou nerovnost a zvýšily množství ekonomických migrantů v rámci EU; vzhledem k tomu, že tato skutečnost by měla být patřičně vzata v úvahu a domovský i hostitelský členský stát a příslušné orgány a instituce EU by měly zavést specifická koordinační opatření;

G. vzhledem k tomu, že mobilita pracovníků v EU může pro vnitrostátní trhy práce představovat výzvu, která si žádá cílená řešení, ale může i přispět k jejich větší férovosti za předpokladu, že budou plně chráněna základní práva pracovníků;

H. vzhledem k tomu, že členské státy a orgány EU jsou společně odpovědné za to, aby zásady volného pohybu fungovaly ve prospěch občanů, růstu, hospodářského a sociálního rozvoje a zaměstnanosti, a za zajištění účinnějšího provádění a uplatňování příslušného právního rámce EU;

I. vzhledem k tomu, že v některých případech je sociální zabezpečení mobilních pracovníků EU a jejich rodin poznamenáno nerovností a nepředvídanými událostmi;

J. vzhledem k tomu, že sociálních práv by měli požívat bez rozdílu i stálí, sezónní a přeshraniční pracovníci a osoby vykonávající činnost za účelem poskytování služeb;

K. vzhledem k tomu, že používání směnek v pracovněprávních vztazích může vést k nespravedlivé a diskriminační situaci pracovníků a bránit jim v uplatňování jejich práva na volný pohyb v rámci vnitřního trhu;

L. vzhledem k tomu, že předkladatelé petic vyjadřují znepokojení nad nedostatečnou dostupností širokopásmového připojení, zejména ve vzdálených, venkovských a horských oblastech, a poukazují na nesoulad mezi inzerovanou a skutečnou rychlostí širokopásmového připojení, který má dopad na úroveň ochrany spotřebitele na vnitřním trhu a vytváří překážky pro přístup k informacím a službám;

1. vyzývá členské státy, aby v souladu se zásadou subsidiarity odstranily ze svých předpisů veškeré diskriminační praktiky a zbytečné překážky, aby občané EU a jejich rodinní příslušníci, včetně těch, kteří nejsou občany EU, mohli využívat svého práva na vstup a pobyt na jejich území a také svých sociálních práv, a aby zefektivnily jejich

správu s cílem usnadnit mobilitu pracovní síly v EU;

2. vyjadřuje své hluboké znepokojení nad tím, že některé členské státy, například Belgie, postupují v rozporu s volným pohybem pracovníků tím, že evropské občany, kteří v těchto státech byli zaměstnáni, krátce po skončení jejich pracovní smlouvy vyhošťují;

3. vyzývá Evropskou komisi, aby vyjasnila, aktualizovala a rozšířila své pokyny pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES, a to především tak, aby zahrnovaly nedávné rozsudky Soudního dvora Evropské unie (věci C-456/12[1] a C-457/12[2]); v zájmu zajištění úplného a řádného uplatňování doporučuje, aby byly použity plány provádění a uplatňování (TIPS);

4. zdůrazňuje zásadu stejné odměny za stejnou práci a vyjadřuje politování nad tím, že některé členské státy odmítají poskytnout sociální ochranu pracovníkům, kteří nejsou občany EU; naléhavě vyzývá členské státy, aby dodržovaly stávající právní předpisy EU a základní zásady pracovního práva s cílem poskytovat ochranu všem pracovníkům v EU; vyzývá k lepšímu vymezení stávajících podmínek, za kterých mohou rodinní příslušníci, kteří jsou občany EU a státními příslušníky třetích zemí, využívat jejich sociálních práv;

5. vítá zavedení elektronické výměny informací o sociálním zabezpečení (EESSI), která pomáhá orgánům sociálního zabezpečení v celé EU rychleji a bezpečněji si vyměňovat informace; vyzývá členské státy, aby zdokonalily své technologické možnosti, aby se byly schopny přizpůsobit tomuto novému způsobu výměny informací; žádá, aby byly posouzeny možnosti, jak podporovat nadnárodní kolektivní smlouvy a vytváření evropských platforem propagujících osvědčené postupy;

6. vyzývá členské státy, aby zavedly jedinou vnitrostátní webovou adresu, jak je stanoveno ve směrnici 2014/67/EU; vyzývá Komisi a členské státy, aby zlepšily své konzultační a poradenské činnosti v zájmu dalšího posílení svobody občanů volně se pohybovat, pracovat a studovat v jiných členských státech EU a za účelem zvýšení informovanosti veřejnosti; vyzývá Komisi, aby zlepšila účinnost nástrojů, jako je EURES a PLOTEUS, které byly zavedeny za účelem poskytování informací o pracovních a studijních příležitostech v celé EU, a aby s nimi ještě intenzivněji seznamovala veřejnost; bere na vědomí nové nařízení o síti EURES (nařízení (EU) 2016/589), jehož cílem je učinit ze sítě EURES účinný nástroj pro zaměstnanost prostřednictvím spravedlivé pracovní mobility uvnitř EU; zdůrazňuje, že lepší konzulární pomoc a spolupráce pomáhá zvyšovat informovanost osob o jejich osobním statusu a chránit základní práva mobilních pracovníků a studentů a usnadňuje jejich bezproblémovou adaptaci v hostitelském členském státě;

7. vyzývá členské státy, aby vydaly jasné pokyny a zajistily patřičnou odbornou přípravu pro úředníky a administrativní pracovníky, kteří jsou zapojeni do výkonu sociálních práv občanů EU i státních příslušníků třetích zemí, pracovníků a jejich rodinných

[1] Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 12. března 2014, *O.* v *Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel* v *B.*, ECLI:EU:C:2014:135.
[2] Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 12. března 2014, *S.* v *Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel* v *B.*, ECLI:EU:C:2014:136.

příslušníků, kteří legálně pobývají v EU;

8. požaduje zlepšení služby SOLVIT, například zavedením kontaktní telefonní linky, a posílení všech ostatních příslušných orgánů, na které se mohou občané EU obracet se svými konkrétními dotazy týkajícími se vnitřního trhu, aby od nich oni i jejich rodinní příslušníci v případě, že při uplatňování svého práva na volný pohyb čelí překážkám, mohli včas obdržet informace a získat podporu;

9. vyzývá ke zlepšení sběru a zpracovávání statistických údajů o počtu občanů využívajících přenositelnost sociálních práv z jednoho členského státu do druhého s cílem dále zlepšit koordinaci mezi členskými státy a posílit práva občanů EU prostřednictvím politických řešení zaměřených na dosažení vyšší úrovně sociální ochrany;

10. žádá lepší harmonizaci výkladu pojmu „obvyklé bydliště“;

11. vyjadřuje politování nad tím, že nemožnost kumulovat nároky na sociální zabezpečení vytváří překážky pro obyvatele EU, a vyzývá členské státy, aby plně a účinně uplatňovaly nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení a nařízení (ES) č. 987/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, aby zajistily přenositelnost dávek sociálního zabezpečení (státní důchody, zdravotní pojištění, dávky v nezaměstnanosti a rodinné dávky) a následně odstranily překážky mobility pracovníků v EU; žádá, aby byla přijata rozhodná a účinná opatření k zajištění koordinovaného systému kumulovaných sociálních příspěvků a dávek pro všechny osoby v celé EU, jako je průkaz sociálního zabezpečení, s cílem usnadnit možnost dohledání původu příspěvků a nároků na sociální zabezpečení[1];

12. vyzývá členské státy, aby jako naléhavé opatření zavedly evropský průkaz pro osoby se zdravotním postižením, který by osobám se zdravotním postižením usnadnily cestování a stěhování se z jednoho členského státu do druhého;

13. vyjadřuje politování nad vyloučením občanů EU ze systému veřejného zdravotnictví jiného členského státu, jak je vymezen ve směrnici 2011/24/EU o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči, v nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení a v související judikatuře Soudního dvora EU[2];

14. žádá lepší koordinaci v daňovém rámci EU v zájmu odstranění dvojího zdanění a jiných relevantních otázek, jako je předcházení daňovému dumpingu;

15. bere na vědomí rostoucí počet přeshraničních případů svěření dítěte do péče, a to v důsledku s volného pohybu osob; vyzývá k větší konzulární a justiční spolupráci

[1] Pilotní projekt: průkaz sociálního zabezpečení (2016_04.037717_3), který byl zrealizován v roce 2016 a počátkem roku 2017 prostřednictvím studie proveditelnosti „Portál evropské mobility v oblasti sociálního zabezpečení – Sociální zabezpečení na dosah ruky“.

[2] Např.: rozsudek Soudního dvora ze dne 28. dubna 2016, *Kohll* v *Union des caisses de maladie*, C-158/96, ECLI:EU:C:1998:171; rozsudek Soudního dvora ze dne 28. dubna 2016, *Decker* v *Union des caisses de maladie*, C-120/95, ECLI:EU:C:1998:167; nebo rozsudek Soudního dvora ze dne 12. dubna 2005, *dědicové Annette Keller* v *Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS) a Instituto Nacional de Gestión Sanitaria (Ingesa)*, věc C-145/03, ECLI:EU:C:2005:211.

členských států v případech svěření dítěte do péče; vítá probíhající revizi nařízení Brusel IIa;

16. odsuzuje praxi využívání bianco směnek v pracovněprávních vztazích, které zaměstnavateli umožňují snadněji požadovat náhradu případné škody a vyhnout se zdlouhavým soudním sporům u pracovních soudů, přičemž se přesouvá důkazní břemeno, pokud jde o vinu a výši škody; zdůrazňuje, že tyto bianco směnky brání občanům využívat svého práva na volný pohyb na vnitřním trhu; vyzývá členské státy, aby přijaly právní předpisy zakazující používání bianco směnek v pracovněprávních vztazích v celé EU; naléhavě vyzývá Evropskou komisi, aby vydala doporučení členským státům ve věci potřeby přísného zákazu používání bianco směnek v pracovněprávních vztazích;

17. je znepokojen potížemi, s nimiž se se setkávají předkladatelé petic ve snaze o uznání jejich odborné kvalifikace v celé Evropě; vyzývá k další standardizaci akademických titulů a diplomů v rámci pokračujícího vzdělávání mezi členskými státy, k systematickému využívání systému pro výměnu informací o vnitřním trhu (IMI) v zájmu zajištění lepší správní spolupráce a jednodušších a rychlejších postupů uznávání odborných kvalifikací a požadavků na nepřetržitý profesní rozvoj, které potřebují kvalifikovaní odborníci, kteří mají v úmyslu pracovat v jiném členském státě, a to bez jakékoli diskriminace, v souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora a při dodržení požadavků hostitelské země v plném souladu se směrnicí 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací;

18. je přesvědčen, že mobilita by měla být koordinována v rámci širokého regulačního procesu, jehož cílem je zajistit stabilní a kvalitní pracovní místa s účinnými sociálními právy a zároveň účinně potírat veškeré formy diskriminace a nejistoty;

19. je přesvědčen, že EU a členské státy musí úspěšně řešit problém nedostatku pracovních příležitostí a nedostatečné sociální ochrany pracovníků v jejich domovských regionech, což zajistí, aby byla mobilita dobrovolná;

20. vyzývá Komisi, aby zajistila účinné sledování a provádění nařízení o jednotném trhu v oblasti telekomunikací, které bude obsahovat ustanovení o informovanosti zákazníků o minimálních, obvykle dostupných, maximálních a inzerovaných rychlostech širokopásmového připojení; v tomto ohledu podporuje kampaně ke zvyšování informovanosti, jejichž cílem je učinit přítrž klamavé reklamě;

21. vyzývá členské státy, aby v plné míře uplatňovaly směrnici 2011/24/EU o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči a aby zajistily účinné a včasné proplácení přeshraniční zdravotní péče, včetně úhrad léků, které by mohly představovat prostředek svévolné diskriminace nebo neoprávněnou překážku bránící volnému pohybu;

22. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.